

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 55.—; za ino-
smstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/1.
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri pošt. č. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha č. 78.130.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 11. oktobra.

Naši češkoslovaški gostje so odšli in s seboj ponesli neposredne utise iz Jugoslavije. Videli so dobro in slabo, a v celini se nadejamo, da je bila slika zadovoljiva in posebno, da so se uverili, da naša zveza s Češkoslovaško ni samo diplomatska pogodba, temveč da je prešla globoko v meso in kri našemu narodu.

Tudi Jugoslovenci smo zadovoljni s posetom, ki je močno dvignil nacionalno zavest, da imamo jakaga in zvestega zaveznika. Hvaležni smo češkoslovaškim parlamentarcem, da so si naložili ogromni fizični trud turneje po naši prostorni domovini.

Bilanca poseta je torej nedvomno visoko aktivna, kar je važno tembolj, ker odpira možnost francosko-nemškega sporazuma potrebo po novih orijentacijah Male antante, ki se bo v teh novih problemih takorekoč na novo kristalizirala.

Če pa smo s tem konstatirali zadovoljstvo, ne moremo s plaščem usmiljenja in pogrešne obzirnosti iti preko zagrebškega incidenta. Bilo bi napadeno skrivati ga, ker je pač eden izmed mnogih pojavov ene in iste bolezni, ki tlači naš narod. Afero Stjepana Radića na zagrebškem kolodvoru mora naša država in javnost razčistiti eksperimentalno.

Pravijo, da Stjepan Radić na zagrebškem kolodvoru ni bil povsem trezen in da se pijanega človeka ne more niti po kazenskih zakonih obsoditi kakor treznega. Ti branilci ne pomislijo, da je opravičevanje St. Radića s pijanostjo v jutranjih urah na kolodvoru, kamor je v spremstvu svojih pristašev prišel ravno radi sprejema gostov, že samo zase strašna obtožba za šefa velike stranke in bivšega ministra. To naj bo vodja naroda?

A dejansko je ta zagovor izgovor, ki v ostalem ni nič manj kompromitiran za one, ki ga uporabljajo, nego dejstvo samo, ako bi bilo resnično. Javnost mu verjame, ker si sploh predstavljati ne more, da bi mogel trezen človek storiti, kar je storil Radić. In vendar, vodja HSS je bil tu le dosleden. Kar je govoril, govoril in misli vedno, samo da je bil bolj iskren. Vrh tega pa cel nastop radičevcev proti Čehom, agitacija po Zagrebu, naj narod ne pozdravlja Čehov, abstinencia vseh poslancev HSS na pozdravnih priredbah Čehov, dokazuje, da ne gre za slučajen akt. Gre le za en člen v verigi Radičeve demonstracije proti gostom naše države.

Goste žaliti, to je že po stari slovanški šegi bila ena najgrših pregreh. Ne govorimo o posebnem taktu, ki je v občejanju z drugimi narodi potreben, mi govorimo o primitivnih ozirih, ki jih čuti tudi najbolj zaostali napram gostu.

G. Radić pa se je ogrešil tudi napram naši državi. Način, kako je napadel velikega župana (notabene svojega somišljenika), ker je bil korekten kot uradnik, bi vsakega drugega stal par mesecev zapor. Vrh tega je sebe proglasil kot nekakega suverena v Hrvatski kar je pač v čudnem nasprotju s priznanjem ustave v takozvanem sporazumu. Če Radić javno pred vsem svetom tako govori, kako naj se potem zahteva od drugih, da so korektni? Radić je s svojimi čisto programskimi opazkami o nekaki hrvatski državi v državi prav krepko raztrgal sporazum.

Mi smo sicer vajeni, da se Radiću končno vse odpušta, ker je radikalom bilo doslej vedno več za vzdržanje vlade, kakor za obvarovanje avtoritete države. Morda bo tudi sedaj tako, da se bo vlada zadovoljila s puhlim izbegavanjem. Ali g. Uzunović in njegovi morajo to pot premisliti, da vsako medotretiranje nečuvvenega Radičevega atentata na goste v najoficijelnejšem trenutku in na državo ter njene funkcije narje pade in na njega i na celo vlado.

Velika povodenj na Gorškem

Razbit tovorni vlak.

Gorica, 11. oktobra. o. Sinoči se je na gornjo soško dolino zopet utrgal oblak, vsled česar so znatno narastle vse reke in potoki. Povodenj je povzročila znatno škodo v pokrajini med Avčami, Tolminom in Sv. Lucijo. V Tolminu je voda razdrla vodovod ter poplavlila pritična stanovanja. V bližini Sv. Lucije je skočil s tira ter se prevrnil tovorni vlak, ker so plazoviti zemlje zasuli progo. Človeških žrtv ni bilo. Tovorni vlak se je popolnoma razbil.

Gorica, 11. oktobra. o. V višini Avč stalno naraščata reki Idrija in Soča, ki sta prestopili bregove. V Idriji je voda poplavlila vse ulice ter je porušila mnogo mostov, ki so jih popravili po poslednji poplavi. Človeških žrtv ni bilo.

Nov poljski zastopnik v Ženevi

Varšava, 11. oktobra. (be.) Sedanji poljski zastopnik v Društvu narodov Sokal, bo odpoklican. Na njegovo mesto pride bivši poljedelski minister Raczynski.

Zagrebška afera je spravila vlado v kritičen položaj

Včeraj je ministrski svet ves dan razpravljal o Radičevem naj-novejšem škandalu. — Išče se izhod iz težavne situacije. — Mnogi napovedujejo demisijsko kabineto.

Beograd, 11. oktobra. p. Kritična situacija povodom afe St. Radića na zagrebškem kolodvoru še vedno traja. O tem se je na današnji seji min. sveta obširno razpravljalo. Odločilni dogodki se pričakujejo v nekaterih dneh, posebno v zvezi z jutrišnjo sejo Narodne skupščine in radikalnega poslaniškega kluba. Položaj vlade se smatra kot izredno težak ter prevladuje vtis, da je edini izhod iz take situacije predložitev demisijske vsega kabineta. Situacija je tem težja, ker bi se demisijska zgodila v popolnoma nejasnih razmerah, ko ni niti ene resnejše in stvarnejše kombinacije. Naravno, da dela Uzunović z vso silo na to, da reši svojo vlado.

Današnja seja min. sveta se je začela ob 11.30 in sicer radi tega tako kasno, ker je vlada čakala na polasnika St. Radića. Min. svet se je s to Radičovo izjavo bavil na seji skoro do 14. ure. Radičevski ministri so si prizadevali, da opravičijo Radičovo postopanje ter navajajo razne izgovore. Razpravljalo se je tudi o velikem županu v Zagrebu, Kramariću, ki bi moral biti kaznovan zato, ker ni uporabil zakona proti St. Radiću, ki je s svojimi izpadi kršil avtoriteto oblasti. Predloženo je predlog, da se Kramarić odstavi.

Med sejo min. sveta je prišel k Uzunoviću minister dvora Janković. Čuje se, da je pri tej priliki Janković prinesel Uzunoviću naročilo b. Tomole. (Kier se nahaja kralj) da se mora Čehoslovakom dati satisfakcija.

Kako se Radić zagovarja

Celo afero so napravili drugi, ne pa on. — Očitki na adresi radikalov. — Posvetovanja v vodstvu HSS.

Zagreb, 11. oktobra. r. Radičevski poslanci so radi incidenta z Radičem zelo nervozni, vendar pa odklanjajo o njem vsako izjavo. Iz njihovih krogov se doznaja, da so na radikale zelo nejevoljni, češ, da hočejo oni vso stvar izkoristiti za svojo strankarsko svrhu ter da težko situacijo natočijo na HSS. Radičevci doživljajo pasivno, da hočejo zagrebško afero izrabiti za razčistevanje politične situacije. Dopoldne je bila v predsedništvu HSS seja, katere so se udeležili poleg radičevskih ministrov in Pavla Radića tudi nekateri poslanci. Iz razgovora z udeleženci te konference se je moglo spoznati, da se je na njej obsojalo radikale in povdarjalo, da bi se moralo poiskati vzroke za Radičovo nezadovoljstvo, a ne samo preiskavati posledice. Nadalje so udeleženci konference naglašali, da kažejo radikali jako malo volje za odpravo mnogih vzrokov nezadovoljstva Hrvatov počenši od odprave posledic obznane, samovolje državnih organov pa vse do razobežanja državnih zastav na zagrebškem kolodvoru.

Zagreb, 11. oktobra. r. (Včeraj) poročajo, da je imel Stjepan Radić danes radi incidenta na zagrebškem kolodvoru doljši razgovor z Beogradom, v katerem je naglašal, da ni nobenega incidenta. Če je kdo bil razžaljen, so bili to Hrvati, ki iz tega niso delali nobenega vprašanja, marveč so prešli na po-

Nikičevci izražajo g. Uzunoviću svojo grajo

Beograd, 11. oktobra. p. Nikičev klub je izdal nastopni komunike: Danes dopoldne in popoldne je bila seja kluba, katere so se udeležili poslanci: dr. Nikola Nikić, Ivan Čal drević, Toma Kovačević, Stjepan Klajić, Ivan Bačmaga, Ljudevit Cimer in dr. Ivan Lončarević, dočim je poslanec Gjuro Žnidarić svoj pristanek na vse zaključke brzojavno odobril. Nato se je klub konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen dr. Nikić, za podpredsednika St. Klajić, za tajnika dr. Lončarević. Dr. Nikić je potem prisotne poslance obvestil izčrpano o politični situaciji ter pojasnil vzroke in povod njegove demisijske. Klub je poročilo sprejel soglasno na znanje ter izrazil popolno zaupanje dr. Nikiću kot svojemuo doseadanemu predstavniku v vladi. Klub je konstatiral, da je koalicijska sestavljena po radikalih, po HSK in po klubu HSS, stojiča na bazi narodnega sporazuma mogla biti razrešena samo po soglasju kluba, ne pa s protiparlamentarnim enostranskim aktom predsednika vlade. Klub HSS, dasi stoji na bazi politike narodnega sporazuma, ki ga je najiskrenejše in najlojalneje izvajal, je potisnjen v opozicijo, in s tem je predsednik vlade popolnoma razrešil klub vseh obvez napram svojemuo kabinetu.

Občinske volitve v Belgiji

Bruselj, 11. oktobra. o. Po vseli Belgiji se vrše občinske volitve, ki se jih udeležujejo tudi ženske. Po dosedanjih vesteh so se volitve končale v 71 volilnih sekcijah. V teh 71 sekcijah so po dosedanjih izidih dobili katoličani 14.059 glasov, liberalci 11.787, socialisti 9685, komunisti 2747 in krščanski socialci 374 glasov. Vse kaže, da so socialisti doživeli občuten poraz v prilog komunistom.

Po seji min. sveta je odšel minister Srškiš k ministru dvora Jankoviću, da mu poda poročilo za kralja.

Na vprašanje novinarjev je Uzunović izjavil: »Radičevci so nam pripovedovali, kako se je zgodila stvar v Zagrebu in kakšen je bil smisel tega dogodka. Zaenkrat vam ne morem ničesar povedati.«

Seja se je popoldne nadaljevala ob 17. in je trajala preko 21. ur. Ministri so izjavili, da je razprava v telu in da je vsak podal svoje mnenje, da pa do odločitve ni prišlo, ker se seja nadaljuje jutri zjutraj ob 8. Novinarji so hoteli izvedeti kaj več, ministri pa so se držali izredno rezervirano. Neki aktivni član vlade je v razgovoru z našim dopisnikom dal informacijo, da Uzunović smatra situacijo za zelo delikatno in da ne bi bilo veliko iznenađenje, ako bi že jutri sledila demisijska. Uzunović je izpral vse faktorje ter zasljal tudi velikega župana v Zagrebu. Seji ministrskega sveta je nekaj časa prisostvoval tudi pomočnik ministra za zunanje stvari Marković, ki je obvestil ministre, kako so Čehoslovaki pojmlili ta incident. Vlada smatra, da je treba nekaj ukreniti, a boji se, da bi takoj izbruhnila kriza. Radikali so besni. V petek so Radiću napravili kolosalno koncesijo in vrgli dr. Nikića iz vlade, v soboto pa se jim Radić zahvaljuje s tako blamažo. Ministri so v razgovoru z novinarji danes govorili o Radiću v prav nič izbranih besedah. Cela afera je za vlado še posebej mučna, ker se jutri začne parlamentarno delo.

Razsodiščna pogodba z Madžarsko

Budimpešta, 11. oktobra. s. Kakor izve »Reggeli« iz političnih krogov, bo razsodišna pogodba med Jugoslavijo in Madžarsko, ki jo urejevala predvsem trgovsko-politična vprašanja, najbrže v nekaj tednih zaključena. Jugoslavija je, kakor zahtuje, pripravljena dati Madžarski na razpolago svobodno loko. Ni še gotovo, ali bo ta luka Split ali Sušak.

Aretacija prekupčevalcev z dekleti

Budimpešta, 11. oktobra. s. Pester Lloyd poroča iz Bukarešte, da je pristaniška policija pri preiskavi v Galac doseglega parnika »Ismaail« odkrila v spodnji palubi skrivna vrata, ki so po ozkih stopnicah vodila v majhno kabino. V tej kabini je bilo 15 zvezanih in slabo oblečenih mladih deklet. Večina izmed njih so slovaška in madžarska kmetstva dekleta, ki so jih agenti in prekupčevalci z dekleti odvedli s seboj, češ, da bodo dobile v mestu lahke in dobre službe. Kapitan in celokupno moštvo so bili aretirani, kapitan je izjavil, da je vozil transport po nalogu proslulega trgovca z dekleti Jurka Simića in da bi morala biti dekleta prodana v Malo Azijo.

Nesreče

Pardubice, 10. oktobra. Pri poskusnem poletu je zadelo letalo ob brzjavni drog. Pilotu sta bili odtrgani obe nogi. Letalo je padlo med gledalce, od katerih je bila ena oseba ubita in 12 ranjenih.

Berlin, 11. oktobra. (be.) Na postaji Kontimacki v Finlandiji sta se zaletela drug v drugega dva delavska vlaka. Štiri osebe so mrtve in pet težko ranjenih.

Berlin, 11. oktobra. (be.) V Zillenburgu na Saksoskem je izbruhnil v nekem kinu ogenj. Trideset otrok je bilo težko ranjenih.

Italija zopet urgira nettunske konvencije

Radičevci so za Nikičevo glavo obljubili izglasovati konvencije do 20. oktobra.

Beograd, 11. oktobra. n. Italijanski poslanik Bodrero je posetil pomočnika ministra za zunanje stvari Markovića ter je ostal z njim dolgo v razgovoru. Opazilo se je, da je imel Bodrero s seboj obsežen akt. Kakor se zahtuje, e g. Bodrero po nalogu italijanske vlade urgiral takojšen sprejem nettunskih konvencij. O tem je pomočnik ministra g. Marković takoj informiral g. Uzunovića z ozirom na sejo Narodne skupščine, ki se jutri zjutraj pričenejo. Z največjo napetostjo sledijo informirani politični krogi razvoju dogodkov. Sedaj se potrjuje, da je bil minister Nikić prodan Radiću kot cena za njegove glasove.

Ve pri glasovanju o nettunskih konvencijah in še posebej proti pristanku HSS, da pridejo nettunske konvencije še pred 20. oktobrom na dnevni red. Ta posel z Radičem je napravil g. Ninić v Ženevi.

Jutri bo Narodna skupščina odločala o tem, da postavi na dnevni red prihodnjih sej stanovniški zakon in nettunske konvencije ali ne. Zato je za S. uro zjutraj sklican min. svet. G. Uzunović bi rad vprašanje Radičeve afe vsaj tako dolgo zadrževal, da radičevci glasujejo za nettunske konvencije, kakor so bili obljubili.

Hiter razvoj dogodkov v Moskvi

Odločilen nastop r.uma proti opozicijskim voditeljem v komunistični stranki. — Izključitev Trockega in Zinovjeva? — Vojaška akcija.

Helsingfors, 10. oktobra. (pa.) Kakor poroča dopisnik lista »Daily News«, so se politične razmere v Rusiji znatno poslabšale. Prebivalstvo je vznemirjeno in se boji državljanske vojne. Opozicija proti sedanji vladi parašča in to posebno v Kronštadu, in Ukrajini. Pristaši sedanjega režima zahte vajo, da se aretirajo Trockij, Zinovjev in Radek. Vlada upa, da bo premagala opozicijo v 48 urah. Vojaštvo je zasedlo važne strateške točke.

Berlin, 11. oktobra. d. Politični urad osrednjega odbora ruske komunistične stranke motivira svoj korak proti Trockemu, Zinovjevu in Ptakovu, ki pridejo pred sodišče, s tem, da je ugotovljeno, da so glavni voditelji opozicije kršili strankino disciplino s

tem, da so poskušali proti sklepom stranke pokreniti debato. Politični urad je sklenil, da se imajo ti kršitelji strankine discipline občno kaznovati. Sprejel je tudi resolucijo v kateri s posebnim zadovoljstvom ugotavlja soglasni upor, ki ga kažejo komunistični delavci v Leningradu proti Zinovjevu.

Z druge strani se izve, da je del Stalinske skupine zahteval, naj se Trockij in Zinovjev izključita iz stranke. Stalin sam pa se je izjavil proti tako odločnemu koraku. V Leningradu, Omsku in Odesi je bilo prijetih okrog 400 opozicijskih komunistov. Zinovjev pravi, da politična policija v Rusiji izliva delavce proti njemu in njegovim tovarišem iz opozicije. (Glej poročilo na 2. strani.)

Strahovito neurje v severni Nemčiji

Velike nesreče na morju. — Številne ladje potopljene, nasipi in mostovi porušeni. — Ogromna škoda.

Berlin, 11. oktobra. (be.) V vsej severni Nemčiji so divjali večerji silni viharji. Loba je narasla, kakor ne pomnijo že desetletja. Veliki parnik »Deutschland« je izgubil krnilo in se je moral zateči v hamburško luko. Neurje je razbilo žrjave za dviganje premo-ga in porušilo železniško progo na več sto metrov. Radi strahovitega viharja na morju so bili v luki Stettin prisiljeni vsi parniki odgoditi svoj odhod. Mnogo manjših ladij se je potopilo. Tekom strahovitega neurja v Berlinu je morala intervenirati požarna bramba več kot štiridesetkrat.

Hamburg, 11. oktobra. s. Včerajšnji viharji so napravili v Altoni in okolici ogromno škodo. Izmed športnih tolvov, ki so bili zasidrani pri Oewelgünne, se jih je 30 razbilo ali potopilo. Tudi v Cuxhavnu je škoda, ki so jo povzročili viharji, zelo velika. V kopališču St. Peter je neurje podrla neki most. Voda je odnesla mnogo živine. V Brunnshüttelkoogu je zasulo rov premogokopne družbe. Pri Keitunu (otok Sylt) je odplavilo nekaj mostov, ki so bili zgrajeni

radi dovoza materiala za gradbo nasipov. Holandski trijambornik »Neptunus«, ki je bil zasidran pred Cuxhavnom, je vihar odtrgal in ga odnesel na odprto morje. O njegovi usodi dosedaj še ni pozitivnih poročil. Posadka se je baje rešila. Pri Otterndorfu (spodnja Loba) je vihar odtrgal grški parnik »Odysseus«. Tudi na Helgolandu je vihar povzročil ogromno škodo. Nasipi na severnem obrežju so deloma porušeni. Najbolj so trpele vsled viharja sipine ob morju. Čuvarji obrežja, ki stanujejo na sipinah, so morali zapustiti stanovanja. Velika škoda je nastala tudi na zapadni obali otoka, kjer ravno gradijo nove zaščitne zidove.

Berlin, 11. oktobra. (be.) Strahoviti viharji so napravili v zadnjih dneh ogromno škodo, posebno v Severnem morju, kjer je razburkan valovanje popolnoma omogočilo vsako plovbo.

Berlin, 11. oktobra. (be.) Včeraj je divjal uat Berlinom strahovit vihar, ki je napravil ogromno škodo. Bili so veliki nalivi, Mnogo cseb je bilo ranjenih.

Mussolini o uspehih žitne bitke

Rim, 11. oktobra. o. Včeraj se je vršilo v gledališču Constanzi veliko zborovanje italijanskih poljedelcev. Po poročilu ministra za narodno gospodarstvo Belluza o prizadevanju fašistovske vlade za povzdigo poljedelstva, je ovorn Mussolini o uspehih žitne bitke.

Mussolini je v svojem govoru med drugim dejal, da je Italija imela lani eno najboljših žitnih letin in je pridelala 66 milijonov stotov žita. Ker pa je bilo predvidevati, da bo letošnja letina slaba, oziroma srednja, je vlada pričela lanskega oktobra žitno bitko. Letos je pridelala Italija, čeprav so bile vremenske razmere izredno slabe, 60 milijonov žita na površini 4.915.000 hektarjev Brez žitne bitke, je naglašal Mussolini, ki znašala letošnja letina komaj 42 do 48 milijonov stotov, torej za 12 milijonov manj, kakor je Italija letos v resnici pridelala. Površina zemlje za delovanje žita, ki znaša 4.915.000 hektarjev, se nikakor ne sme povečati, pač pa mora fašistovska Italija doseči, da vsak izmed teh petih milijonov hektarjev obrodi 15 stotov žita, kar bi znašalo 75 milijonov stotov. Ko bo Italija dosegla to številko, takrat bo dosežena popolna zmaga.

Nadalje je Mussolini rekel, da je zelo ponosen, da načelne mobilizaciji italijanskih poljedelških sil, ker se sam čuti polje delca in meni, da more Italija preživljati svoje prebivalstvo z lastnim žitom, čeravno to prebivalstvo stalno narašča.

Posledice event. povratka ekskajzerja

Pariz, 11. oktobra. s. Kakor poroča »Matin« iz dobro poučenih nemških krogov, se smatra vest o povratku bivšega nemškega cesarja Viljema v domovino za neopravičeno, ker Nemčija dobro ve, da bi imel za posledico resne proteste in bi utegnil celo škodovati pogajanjem, ki so sedaj v teku. »Petit Journal« meni, da bi mogli zaveznički, ako bi bilo potreba, opomniti Holandeke na že storjeno konstatacijo, da bi imela sprememba bivališča bivšega cesarja slabe posledice.

Dumini obsojen radi žalitve Mussolinija

Rim, 11. oktobra. o. Pred tukajšnjim sodiščem se je vršila te dni razprava proti znanemu morilcu Matteottiju, fašistu Duminiju, ki je razžalil v nekem govoru Mussolinija. Dumini je bil radi razžalitve Mussolinija obsojen na 14 mesecev in 20 dni zapor ter 100 lir globe.

Pogreb ponesrečenih češkoslovaških letalcev

Rim, 11. oktobra. s. Ministrski predsednik Mussolini je odredil, da se izkažejo ponesrečenima češkoslovaškima letalcema vojaške časti. Danes popoldne se je vršil veličasten vojaški pogreb nakar so bila trupla preko Trbiža prepeljana v Prago.

Boj za premoženje Hohenzollerncev

Berlin, 11. oktobra. k. V glavnem odboru pruskega deželnega zbora je bil nocoj z glasovi meščanskih strank proti glasovom komunistov sprejet zakon o ureditvi premoženjskega vprašanja Hohenzollerncev. Socialni demokrati so se vzdržali glasovanja.

Nova fašistovska prisega

Rim, 11. oktobra. k. Kakor poročajo listi, bodo morali fašisti v bodoče polagati sledečo prisego: »Prisegam, da bom poslušal povelja dujeja, ne da bi o njih razpravljal in da bom z vsemi svojimi močmi, in če bo treba, tudi s svojo krvjo služil stvari fašistovske revolucije!«

Samostanska avtonomija

Atene, 11. oktobra. (be.) Nova ustava vsebuje določbo, po kateri se vzpostavlja avtonomija samostanov na gori Atos.

Obnovitev nemško-poljskih pogajanj

Berlin, 11. oktobra. (be.) Danes so se obnovila nemško-poljska trgovinska pogajanja.

Zmagoslaven dan češkoslovaško-jugoslovenskega bratstva v beli Ljubljani

Z grandioznimi ovacijami je Ljubljana včeraj sprejela češkoslovaške parlamentarce. — Divni prizori odkritega navdušenja ob sprejemu na kolodvoru, v povorki skozi mesto, pred magistratom in ob slovesu.

Ljubljana, 11. oktobra.

Pot češkoslovaških parlamentarcev v Jugoslaviji je bila zaključena z naravnost triumfalnimi manifestacijami v naši beli Ljubljani. V vsakem mestu, ki so ga reprezentanti češkoslovaškega naroda počastili s svojim posetom — v državni metropoli Beogradu, v staroslavni Dušanovi prestolici Skoplju, v jadranskem stražarju Splitu, v ponosnem Zagrebu — povsod so čustva bratstva in zvestobe našla izraz v divnih ovacijah. Ne bo pa menda pretirana samohvala, ako trdimo, da je naša Ljubljana najelementarnejše izkazala svojo preizkušeno ljubezen do bratškega češkoslovaškega naroda s tem, da je njegovim najodličnejšim zastopnikom poklonila za popotnico v domovino vse svoje odkrito navdušenje. Poset češkoslovaških parlamentarcev je pričaral i gostom i nam Ljubljancem spomine na čase skupnih borb, skupnega trpljenja, skupne zmage, in postrdil je vero v novo bodočnost. Zato je Ljubljana pozdravljala češkoslovaške parlamentarce s takim zanosom, da so srca mož, ki ustvarjajo usodo svobodne države Češkoslovaške in druga-

Sprejem čsl. parlamentarcev na kolodvoru s pozdravnim nagovorom vel. župana dr. Baltiča.

imeni Sokolje pa je izročila gđ. Vera Rusova krasen šopek svežih cvetlic predsedniku J. Malypetr. Ko sta upravnik šole in predsednik gasilske župe izrekli svojo dobrodošlico, je v imenu občine nagovoril češkoslov. parlamentarce obč. odbornik tovarnar Sinkovic, zagotavljač jih najiskrenejše bratske ljubezni, ki jo goli vse slovensko ljudstvo napram br. Čehoslovakom. Za prisrčne pozdrave se je, vidno gnušen, zahvalil predsednik Jan Malypetr, povdarjajoč, da so večno nerazdružljive bratske vezi, ki od nekdaj spajajo Čehoslovake s Slovenci. Med navdušenimi ovacijami vsega občinstva je na to vlak odhitel proti Ljubljani. Na vsi poti je ljudstvo prisrčno pozdravljalo češkoslovaške goste in jim klicalo »Živeli!«

Prihod v Ljubljano

Ljubljana se je vsa okrasila z zastavami obeh držav in k sprejemu je pohitel vsakdo, ki je količkaj mogel ugrabiti čas in priliko. Že davno pred napovedanim prihodom posebnega vlaka so se od kolodvora do magistrata razvrstili špalirji celokupne ljubljanske šolske mladine s cvetjem in zastavi-

Čsl. poslanec dr. M. Slavik polaga venec na Prešernov spomenik.

če pri žilavi borbi za napredek svojega rodu ne poznajo sentimentalnosti, vzdrhtela v mehki razneženosti in se razplakala od radosti.

Ljubljana je letos že parkrat imela priliko manifestirati svoje navdušenje; a bolj kakor kdaj prej se je tokrat v izredni meri izkazala organizirana discipliniranost, ki nikakor ni omejevala svobodnega izražanja navdušenosti, marveč je le povečala celotni efekt manifestacije, izražene od tako ogromnega števila publike, kakor ga Ljubljana že dolgo ni videla na svojih ulicah. Organizacija sprejema, izvršena po skupnem nastopu vseh ljubljanskih društev in ustanov pod vodstvom Češkoslovaško-jugoslovenske Lige, se je obnesla sijajno. In ko se je tako družil red s pravcatim entuziazmom dvajsetisočglave množice, ni moglo prazničnega razpoloženja motiti niti kiso jesensko vreme, ki je tekot dopoldne nagajalo z drobnim dežjem. Bilo je res pravo narodno slavlje, ozarjeno z zavestjo svobode in ogreto z ljubeznijo bratstva.

Vožnja skozi Dolenjsko

Pod visom vesti o prihodu češkoslovaških parlamentarcev v Slovenijo se je Dolenjska že v soboto začela pripravljati na sprejem. V nedeljo so bili vsi faktorji na delu, da bo sprejem češkoslovaških bratov simbolj prisrčen. Dolenjske postaje so že tekot nedelje razobesile zastave, ter se okrasile z zelenjem.

V nedeljo zvečer sta odsophtali v Karlovac dve lokomotivi, namenjeni za vprego brzovlaka, ki pripelje Čehoslovake v Ljubljano. Lokomotivi sta ostali čez noč v Karlovcu, kamor je jutraj dospel brzovlak iz Splita, odnosno iz Šibenika. Vlak se je zakasnil ter je imel dobrih 20 minut zamude.

Z zelenjem okrašene vagoni so v Karlovcu odpeli. Bilo jih je 11 in poleg njih še dva jedilna voza. Vagoni so bili toliko udobni, da so gosti v njih lahko prespali noč. V Karlovcu so nekateri spremljevalci izstopili ter se odpeljali nazaj proti Zagrebu, med tem, ko sta brzovlak prevzeli dve lokomotivi ljubljanske železniške direkcije.

Bilo je še mračno, hladno, vlažno jesensko jutro. Zgodnja ura ni zadržala domačinov v Metliki, da ne bi pohiteli na kolodvor, raz katerega so vihrale državne zastave. Bila je navzoča tudi godba s Sokoli. Češkoslovaški parlamentarci so se pojavljali ob oknih ter množici prijazno odzdravljali. Enako prisrčen sprejem je bil tudi v Gradcu, kjer se vlak zopet ni ustavil, temveč le zmanjšal svojo hitrost.

Krasen je bil prvi

sprejem v Črnomlju.

Tu je bila na postaji mestna godba s občinskim zastopom in mestnim županom, Sokoli in Orli ter številno občinstvo. Godba je zaigrala koračnico, ko se je vlak začel ustavljati. Zadoneli so močni pozdravni klici, ko so se pojavili poslanci in senatorji, katere je nagovoril črnomeljski župan Strugar. Za Čehoslovake je govoril podpredsednik parlamenta, Stivín. Razgovor je bil

počila ura odhoda in preden je zatrobil sprevodnik, je še zapela novomeška Glasbena Matica pod vodstvom dirigenta Puša troje ljudskih pesmi. Zadonel je naš bridič »Korotana«, nadalje češki, pri nas tako dobro znani »Kde domov muje« in »Jerica«. Dano je bilo znamenje za odhod. Sto in sto rok se je dvignilo in mahalo v pozdrav, deloma z zastavicami, deloma z robcí, in ko se je vlak začel premikati, je še šolska mladina obsipala goste s cvetjem. Poslanci so odzdravljali s klici »Nazdara« in »Živijo«, dokler jim ni postaja izginila v daljavi. S Čehoslovaki sta se odpeljala proti Ljubljani tudi novomeški sreski glavar Svetek in ravnatelj kmetijske šole na Grmu, Skalický.

Na

trebenski postaji

je pričakovala Čehoslovake nova množica. Bil je navzoč župan Zefran z občinskim svetom, Sokoli, gasilno društvo, šolska mladina in vsi uradi. V imenu občinskega zastopa je govoril župan Zefran, ki je povdarjal prisrčne vezi, ki spajajo češkoslovaški in jugoslovanski narod že davna leta. Svočeno razpoloženje je še bolj povečalo gromenje topičev. Domačemu županu je odzdravil poslanec Dubický, ki se je v ognjevitem nagovoru zahvalil za prisrčni sprejem. Poslanci so se rokovali z ljudmi in ko se je vlak odpeljal, so še dolgo odmevali živjoklici na kralja Aleksandra in na prezidenta Masaryka.

Podpredsednik čsl. senata dr. Soukup

v zanosnem odgovoru na pozdrav zastopnika ljubljanske občine pred magistratom.

Ženske zastopnice čsl. parlamenta

(od leve na desno): senatorki Františka Plamínková in Ružena Reichstädterova ter poslankinja Beti Karpíšková.

Prav tako prisrčen sprejem, kakor v Trebnjem, je bil tudi na

Grosupljem.

Na peronu je bilo zbrano številno občinstvo, občinski odbor, učiteljsko, Sokoli, gasilska župa in druga društva. S kolodvorskega poslopja je vihrala gostom v pozdrav velika državna zastava, restavracija je bila vsa v zelenju in v narodnih in državnih zastavicah. Ko se je vlak ustavil, je občinstvo hitelo k vagonom in navdušeno pozdravljalo goste. Večina parlamentarcev, na čelu jim predsednik poslanske zbornice, Jan Malypetr in podpredsednik senata dr. Pr. Soukup je izstopila iz vozov in vidno vzradoščena zrla na presrčne ovacije.

Na Grosuplje so prihiteli iz Ljubljane goste pozdravit odposlanca Jugoslov.-češkoslovaške Lige Rasto Pustoslemšek in Rudolf Juvan in odposlanca Čehoslov. Obce Avg. Ludvik in I. Vrtel. Prvi je pozdravil drage goste v imenu Lige ravn. R. Pustoslemšek rekoč: »Jugoslovensko-češkoslovaška Liga smatra za svojo prijetno dolžnost, da Vas tu pred vrati Ljubljane, prestolice slovenskega dela našega naroda, čim najiskrenejše pozdravlja. Na potu po naši jugoslovenski domovini ste se uverili, da bijo tu srca za iste ideale, za katere se borite i na severu. Velik del teh naših in vaših idealov je ustvarjen: Svobodni smo. Obetoja že koridor naših src, treba pa je zgraditi še tajanski koridor naših zemlji: obnoviti je nam treba staroslavno slovansko carstvo — državo Otakarja II., segajočo od Krkonošev do sinjega našega morja Jadranskega. Vaš poset bodi prva etapa na cesti k temu velikemu cilju. Proto srdečne budite vitanja citite se mezi nami jak doma. Na zdar!«

V imenu Čehoslov. Obce je izrekel prisrčno dobrodošlico njen podpredsednik g. Avg. Ludvik. Za grosupeljskega Sokola je pozdravil češkoslov. odbornik Praunseis, v

camí, dočim je ljudstvo navzlic rahlemu deževju napolnilo vse trotoarje in prostore. Prilična zakasnitev vlaka (38 minut) pa je le pripomogla k formiranjju oddelkov in deputacij, ki so napolnile okrašeni peron skupno s korporativno zbranimi predstavniki civilnih in vojaških oblasti in številnimi odličnimi osebnostmi našega javnega življenja.

V lahmem tempu je vlak privozil na postajo ob sviranju sokolske godbe in navdušenem vzklikanju, ki se je začelo razvijati v ovacije, ko je iz vlaka prvi izstopil predsednik čsl. poslanske zbornice gosp. Jan Malypetr v družbi podpredsednika senata g. dr. Fr. Soukupa in podpredsednika zbornice g. Stivína. Sledili so prisrčni prizori, ko so naši javni delavci in predstavniki posegali v roko posameznim čsl. parlamentarcem kot dobrim starim znancem iz polminulih dob. In vobče se je na vedrem razpoloženju čsl. poslancev očitovalo prepričanje, da stopajo kakor na svoja domača tla. Ko se je v velikem polkrogu zbrala čsl. reprezentacija, pomnožena z našimi poslanci, ki spremljajo goste, se je jedva poleglo navdušenje, da je veliki župan dr. Baltič mogel izpregovoriti prvi pozdravni nagovor.

Pozdrav velikega župana dr. Baltiča

Visokospoštovani gospodje poslanci in senatorji bratskega nam češkoslovaškega naroda.

Čast mi je, da Vas, mili bratje, ko stopate na tla naše ožje domovine, v imenu oblasti, ki jo tu zastopam kakor tudi v imenu njenega prebivalstva najiskrenejše in najprisrčneje pozdravim.

Z nelzmerno radostjo smo Slovenci sprejeli vest, da hočejo zastopniki bratskega nam češkoslovaškega naroda prilikom svojega poseta naši kraljevini pohiteti tudi v našo sredo. Z nestrpnostjo smo čakali trenutka, ko nam bo dana prilika, da stisnemo v bratski pozdrav roko zastopnikom viteškega čehoslov. naroda, onega naroda, ki je vedno tudi v najtežjih trenutkih našega narodnega življenja zvesto, nesebično in s pravo bratsko ljubeznijo stal ob naši strani.

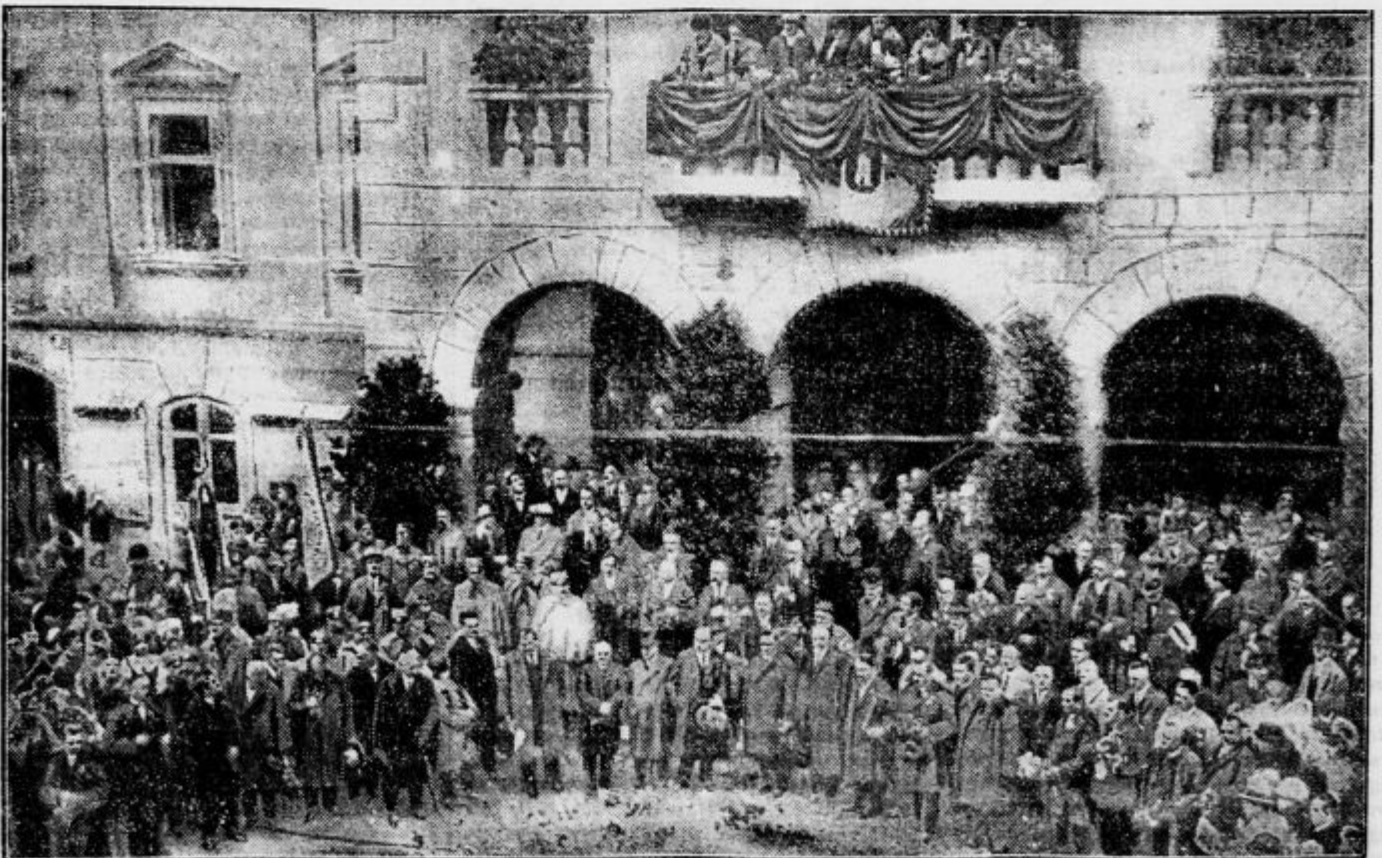
In ta trenutek je prišel danes! Bodite uverjeni mili bratje, da ste nas osrečili s svojim obiskom in da smo Vam hvaležni zani. Ne moremo Vam nuditi Bog ve kaj, ali eno Vam nudimo: vsa lepa čustva, ki jih premore bratsko srce; nudimo Vam svo ljubezen, ki jo premore slovenska duša. Sprejmite to ljubezen, ki je odkritosrčna in iskrena.

Želimo, da bi se počutili za časa Vasega bivanja med nami kot bratje med brati, da bi se počutili pri nas kot na lastni domači rodni grudi.

Kličem Vam prav iz srca in z vso iskrenostjo: Dobro došli nam mili bratje Čehoslovaki!

Pozdravni govor velikega župana so na peronu navzoči zastopniki oblasti in korporacij z občinstvom zaključili s toplimi in vihnimi vzkliki: »Živeli Čehoslovaki!«

Divizijska godba je nato odsvirala čsl. himno »Kde domov muje«, ki so jo vsi poslušali odkritih glav, nakar se je v svečani tišini zahvalil za pozdrav

Sprejem češkoslovaških parlamentarcev pred magistratom v Ljubljani.

Iz življenja in sveta

Letalska nesreča pri Rimu

V petek zjutraj se je pripetila na Monte Celliu pri Rimu težka letalska nesreča, ki je zahtevala žrtve v osebi pilota Ceha dr. Zdenka Lhote.

Par dni pred nesrečo sta namreč dospeli v Rim češkoslovaški letali «Avia» ter «BH Nr. 11». Dr. Lhota, jedva 28-letni letalec iz Prage, je imel pri sebi pilota Venceslava Kanskega. Ker je bilo vreme ugodno, se je takoj dvignil v zrak. Nekaj časa je s čudovito drznostjo manevriral s svojim letalom, potem pa se je spustil z višine zopet navzdol.

Ko se je letalec najmanj nadejal nesreče, pa je nastal defekt pri krmilu in letalo je začelo padati strmo proti tlu. V višini kakih 800 m se je desno krilo pretrgalo, aparat je izgubil ravnotežje in zgrmel na zemljo, kjer je obležal v koščkih. Na letališču so imeli mnogo neprijetnega posla, predno so potegnili trupli obeh mrtičev izpod razvalin.

Takoj je bila določena posebna komisija, da preišče vzrok nepričakovane nesreče. Italijanska vlada pa namerava, da bi preprečila nadaljnje slične katastrofe, zabraniti vse poskusne polete pri Rimu.

Dr. Lhota je bil eden najboljših in najbolj znanih čeških pilotov sportnikov-amaterjev, ki je že večkrat priporil odlične zmage v češkoslovaškem letalstvu.

Mednarodni policijski kongres v Berlinu

V dneh od 27. do 30. septembra t. l. se je vršil v Berlinu mednarodni policijski kongres in obenem mednarodne kriminalne policije, ki ima svoj sedež na Dunaju. Kongres je vodil znani kriminalist dr. Schober iz Dunaja. Podpredsednik pa je bil Alfred Keffer iz Brüssla. Vseh udeležencev je bilo okoli 300 iz vseh držav sveta. Prišli so Kitajci, Angleži, Japonci, Španci, nadalje so prišli udeleženci iz Kube, Argentine in Američani niso bili zastopani. Jako močno so bili zastopane Avstrija, Nemčija, Bolgarija in Madžarska.

Tekom kongresa se je uvidelo, da se želje policijskih organov v vsem krijejo z željami Društva narodov, kar je velikanskega pomena za mednarodno policijo. Posebne važnosti je mednarodni oddelek s sedežem na Dunaju, kjer se zbirajo vse statistike različnih falzifikatov. Seje so se vršile v državni Gospodarski zbornici. Udeležence je sprejel tudi državni kancelar. Mestna občina pa je kongresistom priredila krasen banket. Razpravljale so se tudi notranje zadeve Prusije in Nemčije. Naši delegaciji je načeloval g. Matkovič iz Ču-prije, veliki župan moravske oblasti, ki je govoril tudi na kongresu v imenu naše delegacije. Povdaril je v svojem govoru dosežene rezultate med našo in avstrijsko ter nemško policijo.

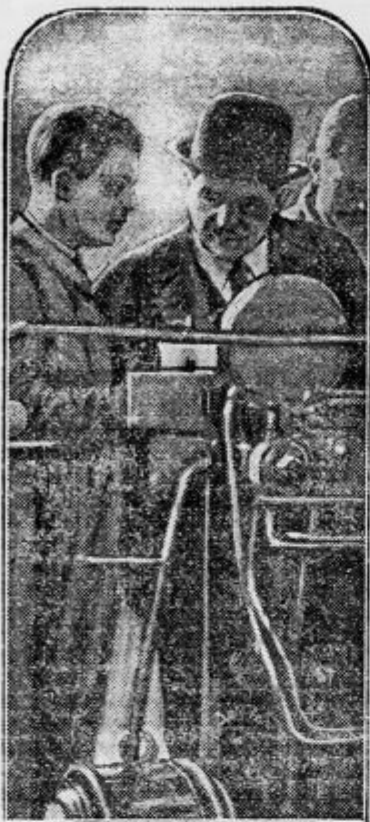
Istočasno se je vršila v Berlinu velika policijska razstava, na kateri je bila zastopana vsaka država. Razstavljeni so bili vsi varnostni pripomočki, ki obstojajo. Najbolj zanimiv pa je bil poseben kriminalni oddelek, v katerega so imeli dostop le strokovnjaki s posebnimi legitimacijami. V tem prostoru so bili razstavljeni pripomočki vseh vrst, ki se jih poslužujejo morilci. Nadalje je bil poseben oddelek o pravnostnih zločinih in protipripomočkih.

Jako interesanten je ustroj berlinske policije, ki so si ga udeleženci precej natančno ogledali. Berlinska policija sama šteje 20.000 mož. Policija je nameščena v velikanskih stavbah, ki so najmoderneje opremljene. Za časa kongresa se je vršil obhod berlinskih varnostnih organov in historični obhod vozov vseh vrst, od najstarejšega pa do najmodernejšega tipa avtomobila, ki so bili in so v službi policije. Obhod se je vršil na sportnem prostoru «Avus» in se ga je udeležilo 15.000 policajev, takozvani Schupov (Schutzpolizei).

Udeleženci kongresa so si tudi ogledali v Hamburgu pristaniško policijo, ki je naravnost vzorno urejena ter ima na razpolago svoje parnike, ki so jih stavili na razpolago tudi gostom, da so

si natančno ogledali ves ustroj hamburške pristaniške policije. Predsednik hamburške policije dr. Schlambusch je šel udeležencem jako na roko, tako da so si mogli ogledati prav vse naprave, ki bodo prišle zlasti za našo državo v poštev in se bo uvedla tudi v naših pristaniških varnostnih službah po vzorcu saksonske.

Nato so odšli še v Dresden, kjer so si istotako ogledali tamošnje varnostne naprave.

Edouard Herriot,

francoski minister notranjih del, inšpicira na novo urejene livarske priprave v višji obrtni šoli v Parizu (l' Ecole des arts et métiers).

Viljem se vrača v Nemčijo?

V Nemčiji se širijo te dni senzacionalne vesti. Bivši cesar Viljem, ki biva v izgnanstvu v Doornu na Nizozemskem, se pripravlja na povratek v domovino.

Znano je, da so se Hohenzollernci v zadnjem času pogodili z nemško republiko glede odškodnine, ki jim pritiče. V tej pogodbi je med drugim rečeno tudi to: «Na izrecno željo bivšega cesarja Viljema II. je pripravljena nemška vlada odstopiti cesarju grad in park Homburg, kjer lahko ostane Viljem z

ženo do svoje smrti. Bivšemu kronprincu in njegovi ženi ter njenim otrokom pa se odreja za bivališče Cecilijin dvor v Novem Potsdamskem vrtu.»

Ta vest je očividno v zvezi z glasovi, ki pravijo že delj časa, da namerava Viljem zapustiti Nizozemsko in se preseliti v Nemčijo. Vprašanje povratka je baje že razpravljalo z nizozemskim ministrom za notranje stvari, vprašal pa je za mnenje v tej stvari tudi angleško vlado in je podvzel potrebne korake celo na Quay d'Orsay v Parizu.

Predor skozi Karpate

V kratkem bo v Rumuniji dovršeno izredno važno tehnično delo, namreč proboj Karpatov s predorom pri Telfuju. Predor so začeli graditi meseca julija leta 1924. Tunel meri 4377 metrov ter je najdaljši predor v Rumuniji in eden največjih v Evropi sploh. Tunel je obenem edini v Rumuniji, ki je zgrajen za dvotirno železnico; sega od Brašove proti vzhodu do Nohojasija in dalje do Buzaua. S tem predorom bo dobila Erdeljska najkrajša zveza s črnomoškimi pristanišči.

Stroški za gradnjo predora znašajo okoli 1 milijardo 250 milijonov lejev, to je približno 400 milijonov dinarjev. Gradbeno dela je izvršila berlinska firma Julius Berger.

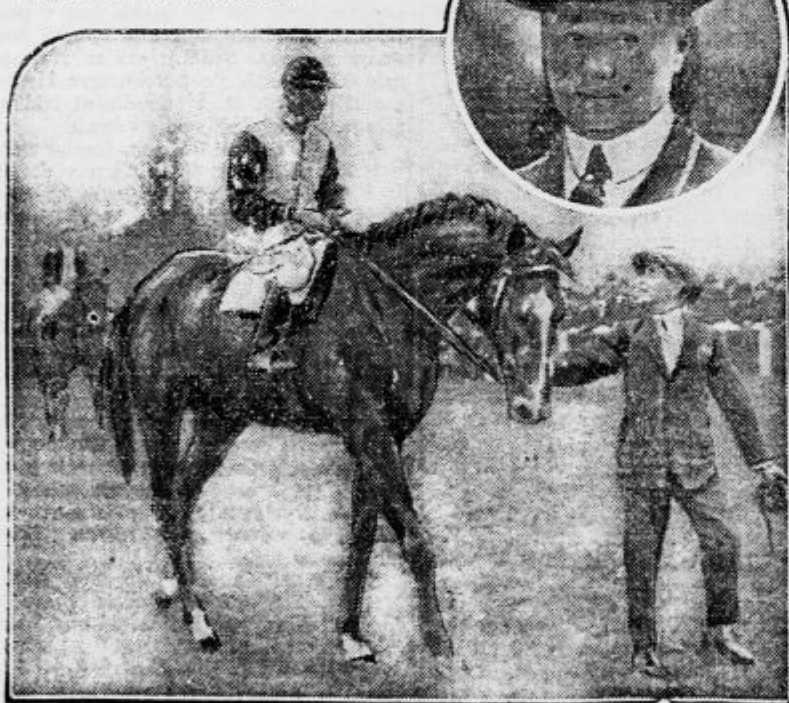
Intimni dnevnik grofice Reventlow

Te dni so v Berlinu izšla kompletna dela grofice Francoise Reventlow, ki je umrla leta 1918. v Locarnu. Kot predgovor njenim zbranim delom je izšel intimni dnevnik grofice, ki dosedaj še ni bil publiciran. In ta dnevnik je preko noči učinil čudo: grofica, ki je njena književna dela niso preživela, si je stekla posmrtno slavo najinteresantnejše žene v Nemčiji, ki je ljubila zavoljo ljubezni in ki je znala in hotela inspirirati ljubezen. Neki nemški kritik, ki je dnevnik prečital, je vzkliznil: Ta žena je bila vredna, da živi v dobi Lukrecije Borgia in madame Pompadour.

Grofici dnevnik obsega 500 strani in popisuje 14 najburnejših let njenega življenja. Grofica je bila v tesnih rodbinskih zvezah z nemškim plemstvom, ki ga pa je vzlic temu prezirala in omaloževala. Njeno življenje pred poroko z baronom Rechenberg-Lindenom, ki se je vršila med vojno, je bilo pravec roman svobode, radosti in avantur, a istočasno tudi bolesti. Ves ta čas je kakor mora ležala na njej pomanjkanje denarja. Da se je mogla preživljati, je na predlog nekega svojega prijatelja sklenila pisati romane. Prevajala je iz

Konjske dirke v Longchampu pri Parizu

Zmagovalec «Biribi» po dirki. V medaljoni: njegov lastnik Guthmann.

H. G. Magand:

Zbirka

»In zdaj,« je rekel zgovorni stariček, ko je prišel do poslednje steklene omarice, »zdaj vama pokažem še dve ganljivi stvarci, najbolj ganljivi izmed vseh dragocenosti mojega malega muzeja. Prav zato sem jih tudi prihranil za nazadnje.«

Bernard Estriver si je za hrbtno starega zanesenjaka pokrtil usta z roko, da se ne bi slišalo zehanje, in je očitajoče pogledal svojo mlado ženo.

Spravila ga je bogine na natečajnico, ko ga je vlekla k temu dolgočasnemu starcu, ki sta ga spoznala po svojih prijateljih in ki jih je povabil k sebi, da jima pokaže svojo zbirko.

Starec se je z nasmehom na obrazu vrnil k njima, držeč v rokah dva majhna samokresa z držajem od biserovine.

»Evo dveh povsem enakih stvarc,« je dejal, »čeprav je njiju vrednost v mojih očeh zelo neenaka. Neenaka zato, ker ima prva tragično zgodbo, druga pa... bi skoro imela tako zgodbo. Ti dve zgodbi sta prav za prav obe ista povesti... do razpletka, ki še ni popoln in bo najbrže tak tudi ostal. Ne dvomim, da mi pritrđita, ko bosta čula mojo historijo.«

Odkašljal se je, da bi očistil glas, ki

mu je postajal hripav; nato je začel, ne meneč se za razburjenje Bernarda Estriverja, ki je bil prebledel kakor zid...

»Moja junaka bi vama rekla, da je to ljubavna zgodba, in samo njima dvema bi se utegnila zdeti nenavadna. Gre — to se razume — za mladega človeka in za dekle, ki sta se ljubila in ki jima strogi roditelji niso dovolili, da bi se vzela. Povod temu odporu je bil v tem, da sta bila dekličina roditelja namenila svojo hčer drugemu, ki res da ni bil več mlad, a je imel zato sijajen položaj in je iskreno ljubil tisto dekle.«

Starčeve oči so se mahoma zameglele in samokresa sta mu zdrknila iz rok.

Toda premagal je svoje razburjenje in nadaljeval z mirnim glasom: »Tadaj je mlada dvojica sklenila umreti... In evo kaj se je zgodilo... Sedela sta drug poleg drugega. Mladenič je z levico držal devotko okoli pasu. Z desnico sta si bila nastavila na sence čevljev malih samokresov z biserovinastim držajem, ki jih je bila kupila devotka, ker je bila kot romantična črnolaska odločnejša od svojega drugega.«

— Umrla bova skupaj! je šepetala. In mladi mož se ni upral.

Gledala sta se, izražaje v tem pogledu vso svojo ljubezen in vsa čuvstva, ki so jih gnala k temu, da se združita v smrti, rajši kakor da bi se morala ločiti v življenju.

— Umrla bova! je ponovilo dekle s strastjo, ki je njen tovariš ni izražal tako vznese.

Ona ni opazila tega. Odobrila je bil njen tragični sklep; zatrdila je, da ne more živeti brez nje!

Pritisnila je na petelina. Strel je počil...

Samo en strel!...

Mladenič se ni pokoril boleznemu pogledu, ki mu je dal znamenje. Zbal se je, ali pa ga je pograbilo, da bi živel še nekaj trenutkov. In zdaj mu je kazalec otrpnil na petelinu...

Čuteč, da se ne upa sprožiti, in drhteč od groze je videl, kako se je telo njegove drage ločilo od njega in se zrušilo v kot divana. Videl je tanki curek krvi, ki se je pocedil iz jame na njenem sencu. Prebledel je in je okrenil glavo. In že ga je prevzela groza smrti in nepremagljiva želja, da bi živel...

Samokres mu je zdrknil iz roke in pal na tla. Strahoma je umaknil levico, s katero je držal drago; planil je z divana, opotekel se in globoko vzdihnil.

Samo še danes! Samo še danes! Samo še danes!

Zadnjikrat se predvaja monumentalni velefilm ljubezni in viteštva, intrig in zahrbtnosti

VITEZ Z ŽELEZNO ROKO

(Götz von Berlichingen)

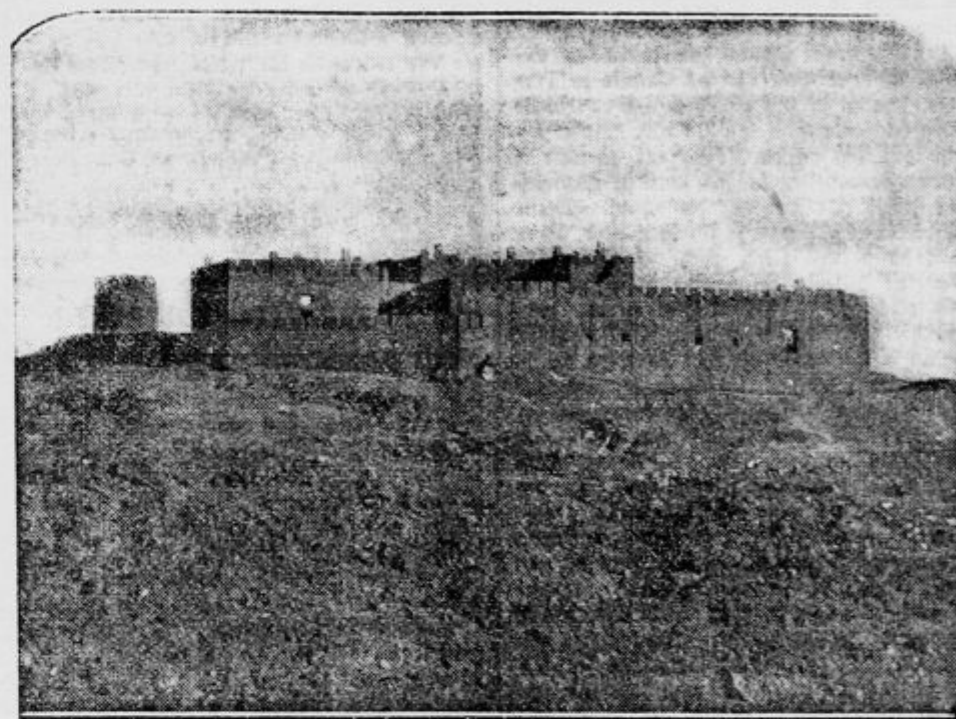
ki je včeraj vkljub raznim savnostim privabil veliko število kmoobiskovalcev. Krasna igra vseh sodelujočih in imenitna režija, napeto zanimiva vsebina, lepi igralci.

Izven programa se predvaja kot Matice-Journal št. 3 včerajšnji »Slavnostni sprejem češkoslovaških parlamentarcev«. Film se je predvajal že včeraj pri predstavah ob pol 8. in 9. na splošno zadovoljstvo množičnega občinstva.

Predstave ob 4, pol 6, pol 8 in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA — najudobnejši kino v Ljubljani.

Sredina mesta. — Telefon 124.

Trdnjava v puščini

Utrdba Motzinski v bližini Bureških studencev na južnem robu alžirske Sahare.

francoščine, pisala za gledališče in sodelovala pri «Simplicissimu». Ko se je njeno finančno stanje nekoliko zboljšalo, je odpotovala v Pariz in Orient.

Ali v dnevniku ni popisana grofica samo kot strastna žena nego tudi kot nežna mati. Imela je sina, kojega očeta je zapustila, še predno se je dete rodilo. Njena ljubezen do otroka je bila tolika, da je med vojno zbežala z njim v Švico, pri čemer je tvegala, da jo nemške straže ustrelje. Zbežala je s sinom, ker se je bala, da bi ji ga oblasti vzele v vojak.

Grofica Reventlow je bila v sorodu z najstarejšimi aristokratskimi nemškimi rodbinami. Rojena in vzgojena je bila v Husumu v Schleswigu. Že kot otrok je bila zelo nedisciplinirana in živa ter so jo zavoljo njenega nebrzdanege temperamenta odslavili iz penzionata. Pozneje je učila risanje v Monakovem. V starosti 23 let se je poročila z nekim hamburškim uradnikom, a ga je kmalu ostavila. Vrnila se je v Monakovo, kjer je v družbi umetnikov in pisateljev preživela velik del svojega življenja. Med vojno se je poročila z baronom Rechenberg-Lindenom. Umrla je v starosti 45 let.

Dinastija krvnikov

Prošli mesec je poteklo dvesto let, kar je v Parizu umrl Charles Sanson, drugi iz dinastije Sansonov, ki je opravljala krvniški posel od leta 1684. do 1840.

Njegov oče, ki mu je tudi bilo ime Charles, je bil častnik v francoski armadi in nekaj časa celo guverner v Dieppu, ko je dobil leta 1684. krvniški dekret. On sam kakor tudi vsi njegovi nasledniki, ni opravljal svojega krvavega posla samo v Parizu nego v celi Franciji.

Ko je Charles Sanson II. leta 1726. umrl, je zapustil sina, ki je štel komaj sedem let. Vzlic temu je takoj po očetovi smrti dobil dekret, da sme kot «exécuteur de la haute justice» (tak je bil službeni naslov krvnika) naslediti svojega očeta. Vendar je počakal, da je

dopolnil šestnajsto leto in šele takrat je začel vršiti svojo dolžnost. Dotlej pa so ga nadomestovali njegovi pomočniki.

General v. Seekt,

šef nemške Reichswehr, je zavoljo nesoglasij z Gesslerjem, ministrom narodne brambе odstopil. Kot prvi vzrok odstopa se navaja dejstvo, da se je vthotapil v armado starejši sin bivšega nemškega kronprince, kar je general Seekt baje vedel, a ni preprečil. K njegovemu padcu pa je tudi pripomogla zahteva francoskega zunanjega ministra Briša, ki je, kakor poročajo listi, že na sestanku v Thoiryju zahteval od Stresemanna, da se Seekt nemudoma od strani, ker je njegovo početje popolnoma v nasprotju z mirovnimi določbami, ki zabranjujejo Nemcem nadaljno oboroževanje.

Double angleško blago

za zimske in jesenske suknje prima angleško blago že od Din 130 naprej pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana.

tem, da je tako otroče izpraskal svoj podpis, ni mogel utajiti svoje udeležbe v dram. Na tleh so našli dva samokresa in eden izmed njih je bil poln... Lahko je bilo najti podleža. Toda podlost in strahopetnost nista zločina, za kakršne odgovarjajo ljudje pred sodnijo. Nihče ni preganjal lopova, ki je pobegnil...

»In...? Kaj je bilo z njim potlej? Ali je mogel pozabiti svoj zločin?«

»Zdi se, da je mogel... ker se je nedavno oženil,« je odgovoril stariček s trpkim smehom.

»In tisti, ki vedo, so ga pustili pri miru in niso povedali svetu, kakšen je?« je viknila žena, tresoč se od studa. »To zgodbo bi bili morali povedati dekletu, ki je navezalo svoje življenje na življenje tega propalca.«

Starec se je tedaj obrnil k Bernardu, ki je stal pred njim blede, z obrazom spačenim od groze, in je grenko dejal:

»Dostoj tega nisem storil...«

Pod prepadenim in zaničljivim pogledom svoje žene, ki je zdaj razumela, da je tisti lopov njen mož, je Bernard Estriver nezavedoma dvignil samokres. Roka mu je trepetala. Počasi... počasi je nastavljal cev na senca... in je pritisnil na petelina...

(Prevel M.-L.)

Prostovoljna dražba

se v Ljubljani Barvarska steza št. 5 se
vrši pri okrajnem sodišču v Ljubljani
soba št. 34, dne

2. novembra 1926 ob 11. ur

Izki cena 2312 Din
Drugi pogoji na razpolago v avtomatski sobi
št. v 33 10724

Razpis.

**Zupanstvo na Dobrovi razpisuje
stavbo enorazr. šole v Brezji**

in to veliko d-lo posebej; za zidarska dela se
odda samo delo, material preskrbi občina, ozir.
krajni školski svet v Brezji. — Ponudbe je poslati
do **17. oktobra** na župansko v Dobrovi. — Na-
tanični pogoji, načrt in stroškovni so razpolo-
ženi v občinski pisarni ob uradnih dnevih v
torek, petek in nedeljo od 8. do 10. dopoldne

Jabolka za prešanje

namizna jabolka

prodaja ceno

LINKE & CO., Graz

Marschallgasse 14

Brzojavni naslov: "PRODUKTENLINKE"

V globoki žalosti naznanjamo, da
da je Vsemogočni poklical najino
nadse drago

Libuško

z komaj pričete zemeljske poti med
svoje krilate.

Ljubljana, 11. oktobra 1926.

Dr. Albin in Milena Stele.

Zahvala.

Vsem, ki so stali naši dragi po-
kojnici, gospe

Ivanki Šbuelz roj. Kastelic

Časa njene dolgotrajne in mučne bo-
lezni ob strani in jo spremlili na zadnji
poti velja naša najopolejša zahvala.

Posebno se moramo zahvaliti gosp.
primariju dr. Dergancu in ostalim ge-
dravnikom ter č. sestrin v dižavni
bolnici za veliko skrb in negovanje ob-
olezni, žel godbi in pevcem za sode-
vanje pri pogrebu ter vsem, ki so
zasuli pokojničin grob s svežim cvetjem

V Ljubljani, 11. oktobra 1926

Rodbini Šbuelz-Malalan

Dr. Avramović

se je vrnil in zopet **redno ordinira**
od 9-11 ure dop. in od 2-4 ure pop

Aleksandrova cesta 7, 10501

— vhod iz Beethovnovе ulice št. 9 —

10724

**Iščem
oskrbnika**

z izvršeno kmetijsko šolo in večletno
prakso za veleposestvo v Potiskom Sv.
Nikoli v Banatu. Neoznjeni imajo pred-
nost. Ponudbe na naslov: Dr. JANKO
OLIP, advokat Beograd Kolarčeva ul. 7.

10724

Modni salon P. Barborič

Ljubljana, Mestni trg 7

oriporoča

104

ilice in baržunaste klobuke po
priznani nizkih cenah Dunajski modeli

Preoblikovanja in popravila vseh
vrst klobukov po ceni

**100 delavcev
se sprejme**

10743

na vodni zgradbi v Kamniku, centrala
na Perovem, plača 4 do 5:50 Din na ur.

Veliko kemično indust. podjetje

v Bosni išče za svojo delavnico
oddelek za kotle, sposobnega

kotlarskega mojstra

temeljito izvežbanega, ki zna izdelovat
poleg tekočih popravil rezervarje, razni
kotli, tudi nove konstrukcije različnih
kotlov po načrtih. — Isto podjetje **rači**
zučenega

autogenskega varilca

samo za ta dela usposobljen; na po-
svoje lastnoročno pisane ponudbe
s kratkim opisom svoje izobrazbe in do-
edanjega poslovanja na **Publicitas**
d. d., Zagreb, Gunduličeva 11 pod
Kemična Industrija

Naznanjamo tužno vest, da je
naša ljuba mamica sestra teta in sva
kinja gospe

Marija Kogoj
trgovka

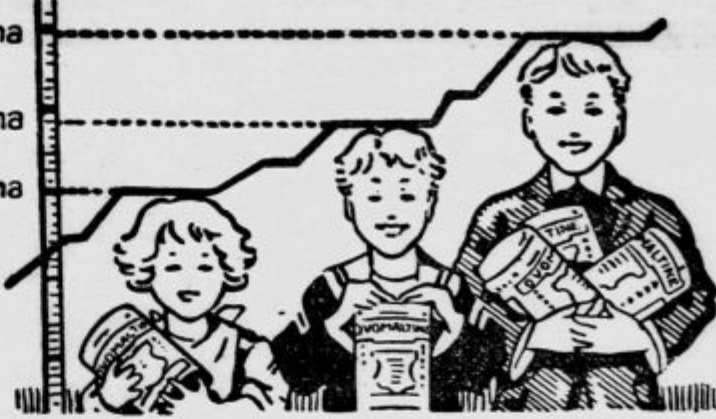
dne 10. oktobra ob 4. ur popoldne po
dolgem mučnem trpljenju previdna
ožaliti sv. vere mirno preminila.

Pogreb se vrši danes v torek ob
10. 3. popoldne iz hiše žalosti Flor-
anska ulica št. 13

Ljubljana, 11. oktobra 1926

Žalotoči ostali

8 godina
5 godina
3 godina

Pazljivo gledajte na razvoj Vasih otrok!

Ne potrebujejo zdravil, da zrastejo močni, dovoljna so zdrava
jedila in bogati elementi, kateri pospešujejo razvitek. Nena-
vadno hranljiva, prebavljiva asimilirajoča in bogata vita-
minima so

OVOMALTINE

naravna jedila, katera imajo v koncentrirani obliki hranilni
del sladkobe, jajc, mleka in kakao nad vse se jih pripo-
roča za izdrževanje otrok. Takoj po dojenju utrjuje vsakemu
bolnemu organizmu, rekonvalescentu, ali bodi si kakor dru-
gače slabemu neprecenljivi izvor obnavljajoče energije.
Ena skodelica OVOMALTINE s svojo hranljivostjo je vredna
kakor 12 skodelic juhe, 7 skodelic kakava ali 3 jajc ter pri
tem še veliko lažje za prebavo.

**Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po
ceni:**

100 gr 18:50 Din, 250 gr 36:25 Din,
500 gr 63:25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč
se na ta list, od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna
farmaceutskih in dijetetnih preparatov
ZAGREB, Jurjevska ul. 37

Velika izbira - najnižje cene!

Zimsko perilo, copate, rokavice, sviterje, klobuke, dežne plašče.

Cevlje, čepice, kravate itd. nudi najugodnejše splošnoznana trdka

JAKOB LAH, Mar bor, samo Glavni trg 2.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

**Uradništvo in nameščenci tovarne
usnja in čevljev d. d. v Karlovcu, objavlja**
žalostno vest, da je njihov senioršef, gospod

ANDRIJA JAKIL

veleindustrijalec

dne 11. okt. 1926 v Trstu mirno v Gospodu zaspal.

Njegovo vzorno delo in neumorna vstrajnost
nam ostaneta v trajnem spominu na njegovo veliko
prošlost.

Karlovac, dne 11. oktobra 1926.

Samo oni so pravi
Penkala izdelki,
ki so označeni
z imenom ali
varstveno znamko.

ANTON FOGGIZARO

SVETNIK

Roman

Prvi
Pavčina

Broš. Din 40.—, platno Din 56.—

Naroča se pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani,
Prešernova ulica 64

Potrli neizmerno žalosti nazna-
njamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancom, da je naša blaga, nepo-
zabna hči, mati, stara mati, gospe

Lucija Schuster

po dolgi, mučni bolezni, bogu vdano
zaspala.

Pogreb drage pokojnice se vrši
v sredo ob pol 3. uri iz Martinove
ceste št. 28 na pokopališče k Sve-
temu Križu.

Mimi, Rozi, hčerki. — Franc, sin. —
Jakob, zet. — Verica, vnukinja.

Zahvala

za mnogoštevilne izraze globokega
sožalja, ki smo jih sprejeli ob izgubi
naše preljube matere, babice ter taš-
če gospe

Elizabete Petovar

za poklonjeno krasno cvetje in vence
ter tako mnogobrojno spremstvo na
nji zadnji poti se vsem najpristrčnejše
zahvaljujemo

1073

Ivanjkovič, dne 9. oktobra 1926.

Lovro Petovar

v imenu vseh žalujočih zaostalih.

Franica Jakil javlja tužnim srcem v svojem imenu in imenu svojih otrok **Julija, Nikola, Venčeta, Joška** in **Mihaele**, svojih snah, zeta in vnukov, da je njen predobri soprog, oče, stari oče, gospod

Andrija Jakil

veleindustrijalec in nositelj reda sv. Save i. t. d.

dne 11. oktobra 1926 po kratki bolezni v Trstu blago v Gospodu preminul.

Zemeljski ostanki nepozabnega pokojnika bodo prepelani v Rupco pri Gorici in položeni v rodbinsko rakev dne 12. oktobra 1926 ob pol 11. uri dopoldne.

Karlovac, dne 11. oktobra 1926

Uradništvo in podurad. St. Janžkega premogokopa v Krmelju javlja tužno vest, da je po kratki in mučni bolezni preminul naš šef, veleindustrijalec, gospod

Andrej Jakil

lastnik Št. Janžkega premogokopa

Blagega šefa ohranimo v hvaležnem spominu.

Krmelj, dne 11. oktobra 1926.

Ravnateljstvo St. Janžkega premogokopa javlja žalostno vest, da je preminul po kratki mučni bolezni veleindustrijalec, gospod

Andrej Jakil

lastnik Št. Janžkega premogokopa

Po trudapolnem uspešnem delu, naj mu bo lahka domača gruda in naj ga vodi njegov duh po začrtani poti.

Krmelj, dne 11. oktobra 1926.